

opusdei.org

Peter a Ján

Katechéza o starobe (15): V stredu 22. júna sa zamerá Svätý Otec František na biblické postavy Petra a Jána.

16.02.2023

Na úvod katechézy zaznel biblický úryvok zo záverečnej kapitoly Jánovho evanjelia:

„[Ježiš] sa ho pýtal tretí raz: 'Šimon, syn Jánov, máš ma rád?' Petra zarmútilo, že sa ho tretí raz spýtal: 'Máš ma rád?', a povedal mu: 'Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že tá mám

rád.' Ježiš mu povedal: 'Pas moje ovce! Veru, veru, hovorím ti: Keď si bol mladší, sám si sa opásal a chodil si, kade si chcel. Ale keď zostarneš, vystrieš ruky, iný ťa opáše a povedie, kam nechceš.'“ (Jn 21, 17-18)

Drahí bratia a sestry, vitajte a dobré ráno!

sa dnes zamyslíme nad dialógom medzi vzkrieseným Ježišom a Petrom na konci Jánovho evanjelia (21,15-23). Je to dojímavý dialóg, z ktorého vyžaruje celá Ježišova láska k učeníkom a tiež nesmierna ľudskosť jeho vzťahu k nim, najmä k Petrovi: vzťah nežný, nie upätý, ale priamy, silný, slobodný a otvorený. Vzťah chlapský a *v pravde*. Takto sa Jánovo evanjelium, také duchovné a vznešené, uzatvára dojímavou žiadosťou a ponúknutím lásky medzi Ježišom a Petrom, ktorá sa celkom prirodzene prelína ich vzájomnou diskusiou. Evanjelista nás

upozorňuje, že osobne dosvedčuje pravdivosť faktov (porov. Jn 21,24). A práve v nich treba hľadať pravdu.

Môžeme sa pýtať sami seba: sme schopní udržiavať si charakter tohto Ježišovho vzťahu s učeníkmi, ktorý je taký otvorený, úprimný, priamy a ľudsky reálny? Aký je náš vzťah s Ježišom? Je ako vzťah apoštolov s ním? Nie sme naopak často v pokušení zakukliť svedectvo evanjelia do „nasladlého“ zjavenia, ku ktorému sa pridáva naše príležitostné uctievanie? Takýto postoj, ktorý sa javí ako úcta, nás v skutočnosti vzdáľuje od skutočného Ježiša a dokonca sa stáva príležitosťou pre veľmi abstraktnú cestu viery, veľmi sebastrednú a veľmi svetskú, ktorá nie je Ježišovou cestou. Ježiš je Božie slovo, ktoré sa stalo človekom, a správa sa ako človek, hovorí k nám ako človek, Bohočlovek. S touto nežnosťou, s týmto priateľstvom, s touto

blízkosťou. Ježiš nie je ako to nasladlé znázornenie na svätých obrázkoch, nie: Ježiš je na dosah našej ruky, je nám nablízku.

V priebehu Ježišovej diskusie s Petrom nachádzame dve pasáže, ktoré sa zaoberajú práve *starobou a dĺžkou času*: čas svedectva, čas života. Prvým úryvkom je Ježišovo varovanie Petrovi: keď si bol mladý, bol si sebestačný, keď budeš starý, už nebudeš mať takú kontrolu nad sebou a svojím životom. Hovorte mi o tom, keď sa musím pohybovať na vozíčku, ach! Ale tak to je, taký je život: so starobou prichádzajú všetky tieto choroby a my ich musíme prijať tak, ako prichádzajú, no nie? Nemáme silu mladých! A Ježiš hovorí: aj *tvoje svedectvo bude sprevádzané touto slabosťou*. Musíš byť Ježišovým svedkom aj v slabosti, v chorobe a v smrti. Je jedna pekná pasáž od Ignáca z Loyoly, ktorý hovorí: „Tak ako v živote, aj pri

umieraní musíme vydávať svedectvo ako Ježišovi učeníci.“

Záver života musí byť ako záver života učeníkov, Ježišových učeníkov, pretože Pán k nám vždy hovorí podľa veku, ktorý máme. Evanjelista pridáva svoj komentár a vysvetľuje, že Ježiš narážal na extrémne svedectvo, na mučenie a smrť. Môžeme však chápať význam tohto napomenutia aj všeobecnejšie: vo svojom ďalšom *nasledovaní* sa budeš musieť naučiť ako si brať ponaučenia a nechať sa stvárňovať vlastnou *krehkosťou*, tvojou bezmocnosťou, tvojou závislosťou od iných, dokonca aj v obliekaní, v chôdzi. Ale ty «*pod' za mnou*» (v. 19).

Nasledovanie Ježiša pokračuje neustále: pri dobrom či slabom zdraví, pri fyzickej sebestačnosti či bez nej, ale nasledovanie Ježiša je dôležité. Vždy nasledujme Ježiša: či na vlastných nohách, v behu, či

pomaly, na vozíku, ale vždy ho nasledujme. Múdrost nasledovania musí nájsť spôsob, ako zotrvať vo svojom vyznaní viery – takto odpovedá Peter: «Pane, ty vieš, že ťa mám rád» (v. 15.16.17) – aj v obmedzených podmienkach slabosti a staroby. Ja sa rád rozprávam so starými ľuďmi, keď sa im pozerám do očí: majú tie jasné oči, tie oči, ktoré vám hovoria viac ako slová, svedectvo života. A toto je krásne, musíme si to udržať až do konca. Nasledovať Ježiša takto, plní života.

Tento rozhovor medzi Ježišom a Petrom obsahuje cenné ponaučenie pre všetkých učeníkov, pre všetkých nás veriacich. A tiež pre všetkých starých ľudí. Naučiť sa z našej krehkosti vyjadriť dôslednosť nášho životného svedectva v podmienkach takého života, ktorý je z veľkej časti zverený iným, z veľkej časti závislý od iniciatívy iných. S chorobou a starobou závislosť narastá a my už

nie sme takí sebestační ako predtým; rastie závislosť od druhých a aj tam viera dozrieva, aj tam je s nami Ježiš, aj stade vyviera bohatstvo viery opravdivo prežívanéj na ceste života.

Opäť sa však musíme pýtať sami seba: máme *spiritualitu* skutočne schopnú interpretovať tú vekovú etapu – dnes už dlhú a rozšírenú – tento čas tejto našej slabosti zverenej iným, a nie sile našej autonómie? Ako zostať verní v životnom nasledovaní, v prisľúbenej láske, v spravodlivosti, o ktorú sa snažíme v čase našej schopnosti a iniciatívy, ako tomu zostať verní v čase krehkosti, v čase závislosti, odkázanosti, v čase rozlúčky, v čase vzdalovania sa od hlavnej roly nášho života? Nie je ľahké odpútať sa od úlohy protagonistu, nie je to ľahké.

Tento nový čas je určite aj časom skúšky. Počnúc pokušením – nepochybne veľmi ľudským, ale aj

veľmi zákerným – udržať si našu hlavnú rolu. A niekedy sa hlavný hrdina musí umenšiť, musí sa znížiť, prijať, že staroba ťa v protagonizme utlmí. Ale budeš mať iný spôsob vyjadrovania sa, iný spôsob účasti v rodine, v spoločnosti, v skupine priateľov. A to je zvedavosť, ktorá prepadne Petra: „A on?“ pýta sa Peter, keď vidí milovaného učeníka, ktorý ich nasledoval (porov. v. 20-21).

Strkanie nosa do života iných. Ale to nie: Ježiš hovorí: „Mlč!“. Má byť prítomný práve v „mojom“ nasledovaní? Má azda zaberať „môj“ priestor? Má byť mojím nástupcom? - Sú to plané otázky, ktoré nie sú na osoh. - Má tu byť dlhší čas než ja a zaujať moje miesto? - A Ježišova odpoveď je úprimná a dokonca drsná: «Čo teba do toho? Ty poď za mnou» (v. 22). Akoby chcel povedať: staraj sa o svoj vlastný život, o svoju súčasnú situáciu a nestrkaj nos do života druhého. Ty poď za mnou.

Toto je dôležité: nasledovanie Ježiša, nasledovať Ježiša v živote i v smrti, v zdraví i v chorobe, v živote, keď sa darí s mnohými úspechmi, aj v živote ťažkom s mnohými zlými chvíľami pádu. A keď sa chceme strkať do života druhých, Ježiš nám odpovedá: „Čo teba do toho? Ty poď za mnou“. Nádherné. My starí ľudia by sme nemali závidieť mladým, že idú vlastnou cestou, že zaujali naše miesto, že tu budú dlhšie než my. Držať sa verne našej lásky, ktorú sme odprisahali, držať sa verne podľa viery, ktorej sme uverili, aj v podmienkach, ktoré nás približujú k odchodu zo života, to sú dôvody obdivu od budúcich generácií i vďačného uznania od Pána.

Naučiť sa lúčiť: to je múdrosť starých. Ale odobrať sa dobre, s úsmevom; naučiť sa rozlúčiť sa v spoločnosti, rozlúčiť sa s ostatnými. Život starého človeka je rozlúčkou, pomalou rozlúčkou, ale radostnou rozlúčkou:

žil som život, zachoval som si vieru. Je to krásne, keď starý človek môže povedať: „Prežil som život, toto je moja rodina; žil som život, bol som hriešnik, ale urobil som aj čosi dobré“. A tento pokoj, ktorý prichádza, je rozlúčkou starého človeka.

Dokonca aj nasledovanie (Krista) v nútenej nečinnosti, spočívajúce v rozjímaní plnom citu a v podmanivom načúvaní Pánovmu slovu – ako u Márie, Lazárovej sestry – sa stáva tým lepším podielom ich života, života nás starých ľudí. Kiež nám tento podiel nikdy viac nie je odňatý (porov. Lk 10,42). Všimajme si seniorov, všimajme si ich a pomôžme im, aby mohli žiť a vyjadriť svoju životnú múdrosť, aby nám mohli dať to, čo je v nich krásne a dobré. Hľadme na nich, počúvajte ich.

A my, seniori, sa vždy pozerajme na mladých s úsmevom: oni pôjdu tou

cestou ďalej, oni budú pokračovať v tom, čo sme zasiali, dokonca aj v tom, čo sme nezasiali, lebo sme nemali odvahu alebo príležitosť: oni to potiahnu vpred. Ale vždy je to vzťah vzájomnosti: starý človek nemôže byť šťastný bez toho, aby sa pozeral na mladých, a mladí nemôžu napredovať v živote, ak nehľadia na starých. Ďakujem.

*(Preklad: Slovenská redakcia
Vatikánskeho rozhlasu – Vatican
News)*

---

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/peter-a-jan/](https://opusdei.org/sk-sk/article/peter-a-jan/) (01.08.2025)